

TFK ainekava põhikoolile	Ainevaldkond: sotsiaalsained	Õppeaine: ajalugu
Kooliaste:	Klass: 7	Tundide arv: 70
Õppeaine kirjeldus:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Ajaloõpetusel on kronoloogiline, poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon; Põhikoolis tähtsustatakse õpilasele jõukohast, inimesekeskset ajalookäsitlust, eluolu ja kultuuri teiste ajalooõpetuse dimensioonide ees; 2) Maailma ajalugu käsitletakse valitud teemade kaudu keskajast, millega ei taotleta ajaloo perioodidest tervikpildi kujunemist. Tähtis on luua seosed mineviku ning nüüdisaja ajaloosündmuste ja nähtuste vahel ning kujundada arusaam, et minevikku pöördumata on raske mõista tänapäeva; 3) Eesti ajaloo sõlmküsimusi, Eesti iseseisvuse ning selle kaitsmise ning teisalt võõrvallutuste mõju erinevatel perioodidel seostatakse maailma ajalooga; 4) Õpitakse väärtustama kohalikku kultuuripärandit, inimeste iseotsustamise õigust ja vabadust, analüüsima eetilisi valikuid ja mõistma hukka agressiooni ja okupatsiooni ning kõiki inimsusevastaseid kuritegusid. 		
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Tunneb huvi kogukonna, rahva ja maailma arengu vastu, mõistab ühiskonnas toimunud ja toimuvate muutuste põhjusi, tagajärgi ja seoseid; 2) Valdab infootsimise meetodeid, hindab kriitiliselt allikate usaldusväärsust ja teabe sisu; 3) Eristab ajalooperioode ning iseloomustab neid põhitunnuste kaudu; 4) Mõistab ajaloosündmuste tähenduslikkust, toob esile sündmuste ja protsesside põhjusi ja tagajärgi ning jätkuvuse ja muutuste näiteid; 5) Tunnetab oma rolli Eesti kultuuripärandi hoidja ja kandjana, väärtustab inimkonna kultuuripärandit ja aktsepteerib kultuurierinevusi; 6) Õppimise käigus tutvub õpilane erinevate õpi strateegiatega, mis aitavad tal kujuneda ennastjuhtivaks õppijaks; 		
TEEMA 1 Keskaegse Euroopa sünd		
Õpitulemused:	Õppesisu:	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Nimetab sündmuseid ja aastaarve, millega tähistatakse kokkuleppeliselt keskaja algust ja lõppu Euroopas ning Eestis; 2) Iseloomustab Frangi riigi osatähtsust varakeskaegses ühiskonnas ja Frangi riigi jagunemise tagajärjed; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Keskaegse maailmapildi mõju maailma ajaloole, keskaja ühiskonna üldiseloolumustus ja periodiseering. Läänikord, eluolu; 2) Frangi riik, Frangi riigi teke, riik Karl Suure ajal, Frangi riigi jagunemine, kolm tuumikala: Itaalia, Prantsusmaa ja Saksamaa; 	
Põhimõisted:		
Germaanlased, paavst, senjäär, vasall, feodaal, Karl Suur.		

Õpistrateegiad:	
Meenutamine, võrdlemine, skeemi koostamine keskaja perioodidest.	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüpelink)	Praktilised tööd:
TEEMA 2: Seisuslik ühiskond	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Kirjeldab läänikorda, feodaalset hierarhiat, seisuslikku ühiskonda, Teab seisuseid ja nende ülesandeid; 2) Oskab selgitada naturaalmajandust ning talupoegade elu keskaegses külas; 3) Teab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, ning kirjeldab keskaegse linna eluolu; 4) Teab kiriku osa keskaja ühiskonnas nii kultuuripärandi säilitajana kui ka maailmapildi kujundajana, selgitab jumala tähtsust keskaja inimese maailmapildis; 5) Selgitab mõne näite põhjal, mil moel võivad ehitised, kunstiteosed ja muud esemed anda teavet keskaegse inimese maailmapildi kohta; 6) Tunneb väliste tunnuste järgi ära erinevate kunstistiilide arhitektuurinäiteid; märkab Eesti ja maailma kultuuri seoseid ja vastastikust mõju. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Seisused ja läänipüramiid. Rüütlite elustiili; 2) Elu maal: talupoegade õigused ja kohustused, maailmapilt; 3) Linnad ja kaubandus, linnade teke ja eluolu, hansakaubandus Põhja-Euroopas, tsunftikord, linnade valitsemine; 4) Kiriku roll keskajal, ristiusu õpetuse alused; 5) Romaani ja gooti stiil.
Põhimõisted:	
Karl Suur, karolingide renessanss, paavst, patriarh, piiskop, preester, munk, nunn, klooster, senjäär, vasall, feodaal, pärisori, raad, tsunft, gild, Hansa Liit,	
Õpistrateegiad:	
Mõistete paigutamine skeemi: vaimulik hierarhia	
Digipädevused:	
Meenutamine: Kristo Siig, video, Kuidas tekkis kristlus https://www.youtube.com/watch?v=e6qV4R04BWg	

Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 3: Riik ja valitsemine kõrgkeskajal	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Kirjeldab kõrgkeskaja ühiskonda ja riiklikku korraldust Lääne-Euroopa näitel, oskab iseloomustada rahvusvahelisi suhteid ja paavsti rolli poliitikas; 2) Toob esile saja- aastase sõja eesmärgid ja tulemused; toob näiteid relvastuse arengust keskajal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Keskaja ühiskond Saksamaa, Inglismaa ja Prantsusmaa näitel. Saksa-Rooma keisririik; 2) Saja- aastane sõda.
Põhimõisted:	
William Vallutaja, Inglise parlament, Henry II, Karolingid ja Kapetingid, Saja-aastane sõda, Jeanne d Arc.	
Õpistrateegiad:	
Töö allikatega: keskaegsed pildid; rühmatöö	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 4: Keskaegse Euroopa naabrid	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Teeb allikate põhjal järeldusi, hinnates väiteid, taotlusi ja veendumusi ajaloolises kontekstis; Teab, kuidas kujunes Bütsantsi riik ja tekkis Vana-Vene riik; 2) Toob näiteid, kuidas suhted naabritega on mõjutanud eurooplaste maailmapilti, teadmisi, oskusi; 3) Teeb lihtsamaid järeldusi rahvaste ja kultuuride vastastikuse mõju kohta; 4) Iseloomustab araabia kultuuri ja selle mõju Euroopale, näitab kaardil araablaste vallutusi; 5) Kirjeldab viikingite elu, nimetab ja näitab kaardil nende retkede põhisuundi; 6) Nimetab Eesti muinasmaakondi ja suuremaid linnuseid, iseloomustab eestlaste eluolu muinasaja lõpul, Eesti ristiusustamist ning muistset vabadusvõitlust; selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bütsants, Bütsantsi tugevuse põhjused, Justinianus I, Vana-Vene riik; 2) Araablased. Araabia ühiskond, Muhamed. Islam, araabia kultuur ja selle mõju Euroopale; 3) Skandinaavia eluviis ja ühiskond, viikingite retked; 4) Eesti keskajal, eluolu muinasaja lõpus. Muinasmaakonnad, muistne vabadusvõitlus ja ristiusustamine, ühiskonna struktuur. Valitsemine, Liivi Ordu. Linnad.

Põhimõisted:	
Bütsants, õigeusk, patriarh, ikoon, ristkuppelkirik, mosaiik, kirikulõhe, Beduiinid, Meka, Kaaba, islam, moslem, Allah, prohvet, kaliif, kalifaat, mošee, minarett, koraan, viikingid, varjaagid, normannid, saaga, ruunikivi, valhalla, bojaar, veetše, Družiina, linnus, hiis, vanem, Lembitu	
Õpistrateegiad:	
Teema kokkuvõtteks rühmatöö tegemisel on oluline Info otsimise, süstematiseerimise, organiseerimise ja esitamise oskus. Võrdlemise oskus. Väljendus ja esinemisoskus. Seoste loomise oskus. Järelduste sõnastamise oskus.	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
Lõiminguprojekt "Viikingid"	
TEEMA 5: Haridus, ülikoolid, teadus	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Selgitab näidete toel, kellel ja kuidas oli keskajal võimalik haridust saada; 2) Nimetab Euroopa esimesi ülikoole ja kirjeldab ülikoolides toimunud õppetööd; 3) Toob näiteid keskaja teaduste: skolastika, alkeemia, astroloogia ja arstiteaduse uurimismeetoditest ja -tulemustest; 4) Teab uusi leiutisi ja kuidas need mõjutasid majandust ja igapäevaelu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Koolid ja haridus; 2) Ülikoolid ja õpetlased; 3) Teadus keskajal; 4) Tehnoloogia ja meditsiin.
Põhimõisted:	
Kloostrikool, linnakool, toomkool, ülikool, teaduskond, 7 vaba kunsti, rektor, dekaan, dispuut, Skolastika, malm, mehhaaniline kell, trükipress, J.Gutenberg, Paracelsus, alkeemia, astroloogia.	
Õpistrateegiad:	
Paaristöö: INSERT-lugemine (teksti kõrvale märgita kokkulepitud märgid, tahan teada, -erineb teadaolevast, uus lisainfo, tahan rohkem teada)	
Töö pildiga: Keskaja vabad kunstid.	
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/71/Septem-artes-liberales_Herrad-von-Landsberg_Hortus-deliciarum_1180.jpg	
Digipädevused:	
Õpib kasutama e- koolikoti materjale: https://e-koolikott.ee/en/oppematerjal/18866-Keskaegne-linn-ja-kaubandus-haridus-ja-teadus-Euroopa/220605	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
Inimeseõpetus vanad kombed	

TEEMA 6: Uue ajastu algus	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Toob näiteid humanistide, maadeavastajate ja renessansiajastu õpetlaste tegevusest ja selgitab nende tegevuse mõju teadusliku maailmapildi kujunemisele. Oskab võrrelda solastikat ja humanismi; 2) Selgitab, kuidas teadusliku maailmapildi kujunemine hiliskeskajal on mõjutanud inimeste suhtumist loodusesse; 3) Selgitab Christoph Kolumbuse rolli Ameerika avastajana eurooplaste jaoks; toob näiteid hispaanlastest ja portugallastest kolonisaatorite eesmärkidest ja tegevusest; 4) Toob näiteid kolonialismi majanduslikest, poliitilistest ja eetilistest aspektidest, püüab anda hinnangut nende tegevusele; 5) Oskab luua seoseid maadeavastuste ja inimeste igapäevaelu muutuste vahel; 6) Toob näiteid reformatsiooni eesmärkidest, levikust ja mõjust; nimetab vastureformatsiooni põhjuseid ja tagajärgi. 7) Selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Renessanss ja humanistid; 2) Suured maadeavastused; 3) Euroopa koloniaalajastu algus, varauusaegne riik Inglismaa näitel; 4) Muutused igapäevaelus; 5) Reformatsioon ja vastureformatsioon; 6) Vana Liivimaa lagunemine, Liivi sõda.
Põhimõisted:	
<p>Erasmus, M.Kopernik, kompass, astrolaab, karavell, karak, indiaanlased, Inkad, asteegid, maajad, konkistadoorid, kolonialism, koloniaalimpeerium, Bartolomeo Diaz, Vasco da Gama, Fernao de Magalhaes, Kolumbus, Amerigo Vespucci, Elizabeth I, M.Luther, reformatsioon, usupuhastus, indulgents, ketser, Augsburgi usutunnistus, luterlus, protestantlus, kalvinism, anglikaanlus, pildirüüste, Trento kirikukogu, jesuiidid, vastureformatsioon, inkvisitsioon.</p>	
Õpistrateegiad:	
<p>Võrdlev tabel, probleemi sõnastamine- millega tegelesid renessansiaja õpetlased, töö kaardiga, uurib ja tutvustab mõne keskajal elanud inimese võimalusi ja valikuid Marthin Lutheri ja tema mõttekaaslaste näitel; töö allikate ja kaardiga.</p>	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	
<p>Info otsimine: Uskmatu Tooma lugu: Toomas kui kahtleja sümbol.</p> <p>https://www.eoc.ee/opetus/puha-apostel-toomas/?v=a57b8491d1d8.</p>	Praktilised tööd: